

Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Bychawie

O DOJRZAŁOŚCI SZKOLNEJ...

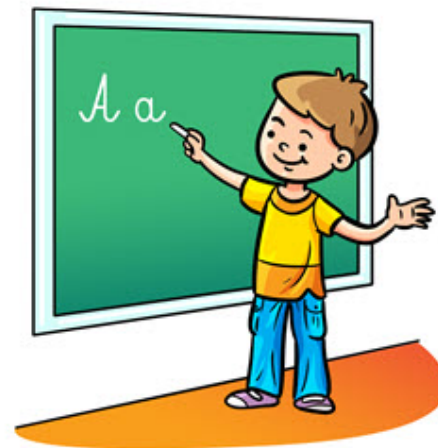
*Nauczyciele edukacji
wczesnoszkolnej*

CO TO JEST GOTOWOŚĆ SZKOLNA?

- **Gotowość (dojrzałość) szkolna** to inaczej stopień rozwoju dziecka niezbędny do podjęcia obowiązków związanych z rozpoczęciem nauki w szkole. To zespół tych cech psychofizycznych ukształtowanych w okresie pierwszych 6 lat życia, które umożliwiają dziecku przystosowanie się do nauki w szkole.

- **Dojrzałe do podjęcia nauki szkolnej** jest dziecko, o takim stopniu rozwoju, który umożliwi mu naukę czytania, pisania i liczenia, przystosowanie się do wymagań szkoły i zgodne współżycie z grupą rówieśniczą.

ASPEKTY DOJRZAŁOŚCI SZKOLNEJ

- **dojrzałość w sferze fizycznej,**
- **dojrzałość w sferze umysłowej,**
- **dojrzałość w sferze społeczno –emocjonalnej**

DOJRZAŁOŚĆ FIZYCZNA

- ❖ dziecko jest ogólnie zdrowe
- ❖ wzrost i waga są odpowiednie do wieku(warunkujące odporność na wysiłek, zmęczenie)
- ❖ prawidłowo funkcjonują narządy zmysłów (głównie wzroku i słuchu)
- ❖ jest sprawne ruchowo: biega, skacze, jeździ na rowerze
- ❖ chętnie bawi się klockami, odtwarza konstrukcje według wzoru

- ❖ wykonuje podstawowe czynności samoobsługowe: je, ubiera się, dba o higienę
- ❖ nabyło umiejętność podstawowej orientacji w schemacie własnego ciała-potrafi różnicować prawą i lewą stronę
- ❖ najczęściej wykonuje czynności tą samą ręką (uformowała się dominacja ręki)
- ❖ prawidłowo trzyma narzędzie do pisania (ołówek, kredkę, pióro)

DOJRZAŁOŚĆ UMYSŁOWA / INTELEKTUALNA

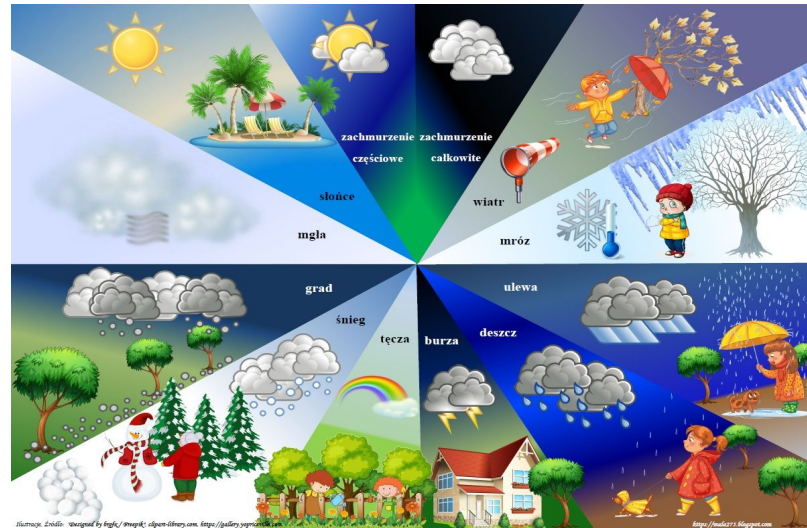

Dziecko:

- ❖ ma zasób wiadomości umożliwiający orientację w najbliższym otoczeniu, potrafi np. podać swoje imię, nazwisko, wiek, adres zamieszkania
- ❖ zaczyna rozumieć znaczenie symboli
- ❖ jest dociekliwe, aktywne poznawczo, poszukuje odpowiedzi na intrygujące je pytania

- ❖ formułuje proste wnioski dotyczące zaobserwowanych zjawisk
- ❖ dostrzega następstwo zdarzeń, wiąże przyczynę ze skutkiem

DOJRZAŁOŚĆ INTELEKTUALNĄ/UMYSŁOWĄ NALEŻY OCENIAĆ W TRZECH OBSZARACH:

- ❖ Spostrzeganie
- ❖ Pamięć i uwaga
- ❖ Mowa

ROZWÓJ FUNKCJI SPOSTRZEGANIA WZROKOWEGO I SŁUCHOWEGO

- **Percepcja wzrokowa** -prawidłowe postrzeganie kształtów, umiejętność dostrzegania różnic, podobieństw czy niedorzeczności na obrazkach
- **Percepcja słuchowa** –dostrzeganie (tworzenie) rymów, wyodrębnianie głosek w słowach (początkowych, końcowych), analiza i synteza sylabowa wyrazów, dobieranie w pary obrazków zaczynających się bądź kończących tą samą głoską..., zapamiętywanie wierszyków, piosenek (pamięć słuchowa)

PAMIĘĆ I UWAGA

- ❖ Obok uwagi mimowolnej zaczyna pojawiać się świadoma chęć zapamiętywania (uwaga dowolna) –**dziecko powinno umieć sterować procesem zapamiętywania, umieć celowo zapamiętać materiał, zapamiętuje wierszyki, słowa piosenki, aktywnie przypomina sobie informacje, które w danej chwili są mu potrzebne.**

❖ **Koncentracja uwagi** – zdolność do zajmowania się tym, co nie przykuwa uwagi automatycznie, co jest mniej atrakcyjne, dziecko potrafi przez dłuższą chwilę skupić uwagę na wykonywanej czynności chociaż nie jest ona w kręgu jego zainteresowań.

MOWA

- ❖ Wymowa pod względem artykulacyjnym doskonali się
- ❖ Dziecko wymawia poprawnie wszystkie głoski w tym sz, ż, cz, dż
- ❖ Potrafi się wypowiadać w kilku zdaniach na zadany temat
- ❖ W wypowiedziach uwzględnia kolejność zdarzeń i zależności przyczynowo-skutkowe
- ❖ Pytane o znaczenie prostych słów potrafi je wyjaśnić
- ❖ Mowę cechuje dociekliwość, aktywność poznawcza, umiejętność zadawania pytań

DOJRZAŁOŚĆ EMOCJONALNO - SPOŁECZNA

- ❖ Dziecko nie przejawia lęku przed rozstaniem z rodzicami
- ❖ Wyraża emocje w sposób prawidłowy, współmierny do bodźca
- ❖ Dziecko potrafi rozpoznawać uczucia innych, jest coraz bardziej świadome własnych uczuć
- ❖ Stopniowo opanowuje społeczne reguły wyrażania emocji (odpowiednie reagowanie emocjonalne na sytuacje życia codziennego), umie opanować emocje, szczególnie negatywne (złość, agresję)
- ❖ Zaczyna przejawiać poczucie obowiązku i odpowiedzialności

DZIECKO NIEDOJRZAŁE EMOCJONALNIE:

- ❖ jest wybuchowe, drażliwe, agresywne, złości się lub płacze z błahego powodu, często popada w konflikty z kolegami.
- ❖ może też być zahamowane, zaleknione, niepewne, nadwrażliwe, płaczliwe. Taki typ dziecka boi się głośniejszych uwag nauczyciela nawet, gdy nie dotyczą one ich samych. Czasami skarży się na bóle głowy, brzucha, bezsenność, bywa, że przed wyjściem do przedszkola czy szkoły ma wymioty, biegunkę.

Rozpoczynając naukę szkolną dziecko wkracza w nowy etap.

Zmienia się podstawowa forma aktywności dziecka, zabawę zastępuje nauka.

Przejście i adaptacja należą do istotnych bodźców rozwojowych.

Stanowią ważny przełom w życiu każdego dziecka.

Podjęcie nowej roli, która jest dużą zmianą, wymaga wielu umiejętności emocjonalnych, społecznych i poznawczych.

DZIECKO ROZPOCZYNAJĄCE NAUKĘ SZKOLNĄ POWINNO:

- ❖ Umieć formułować dłuższe wypowiedzi słowne
- ❖ Mowa musi być prawidłowo wykształcona (pod względem gramatycznym, jak i artykulacyjnym)
- ❖ Umieć koncentrować się przez dłuższą chwilę, wykazywać uwagę trwałą i celową
- ❖ Posiadać dobrą sprawność ruchową, zwłaszcza manualną (szczególnie istotna jest szybkość, precyzja i koordynacja ruchów rąk)
- ❖ Umieć współdziałać w grupie rówieśniczej, podporządkować się regułom i poleceniom dorosłych
- ❖ Posiadać zdolność rozumienia podstawowych pojęć abstrakcyjnych (kształtu, wielkości, kierunku, odległości, czasu i liczby),
- ❖ Potrafić opanować swoje emocje oraz ich słowne i ruchowe manifestacje,
- ❖ Powinno przejawiać poczucie obowiązku i zainteresowanie nauką.

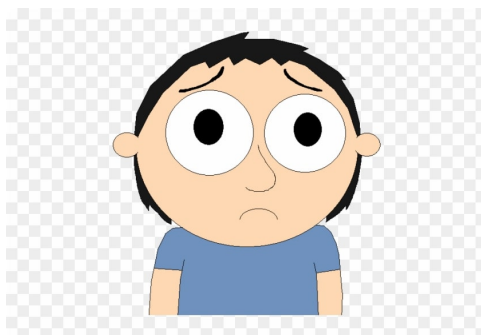

DZIECKU CZĘSTO TOWARZYSZĄ NEGATYWNE EMOCJE:

❖ **obawa,**

❖ **lęk,**

❖ **niepokój przed nowym i nieznanym.**

NAUKĘ W SZKOLE DZIECKO POWINNO ROZPOCZĄĆ **OD OKRESU ADAPTACJI.**

Okres ten dla uczniów 7-letnich
jest bardzo ważnym elementem w pracy wychowawczej
szkoły i nauczyciela.

Trwa on około 3 -4 tygodni.

Ma pomóc dziecku w miarę bezstresowo
przejsć z przedszkola, domu rodzinnego do szkoły.

POLEGA ON NA:

- ❖ **Stworzeniu dzieciom poczucia bezpieczeństwa,**
- ❖ **Ułatwieniu dzieciom przekroczenia progu dom – szkoła,**
- ❖ **Skróceniu czasu adaptacji dzieci w nowym środowisku, w nowej sytuacji, nowej roli,**
- ❖ **Wzajemnym poznaniu się uczniów i nauczyciela,**
- ❖ **Nawiązaniu dobrych relacji nauczyciel–uczeń,**
- ❖ **Integracji zespołu klasowego,**
- ❖ **Wypracowaniu wspólnych norm i zasad,**
- ❖ **Uczeniu się tolerancji,**

- ❖ **Sukcesywnym nabywaniu umiejętności korzystania z różnych sprzętów i pomieszczeń,**
- ❖ **Poznaniu osób pracujących w szkole –umiejętność zachowania się w stosunku do nich,**
- ❖ **Wyrabianiu orientacji czasowej w rozkładzie dnia w szkole,**
- ❖ **Poznaniu zasad funkcjonowania szkoły,**
- ❖ **Nawiązaniu dobrych relacji z rodzicami, ułatwiających dalszą współpracę,**
- ❖ **Pozyskaniu rodziców do aktywnej współpracy z nauczycielem i ze szkołą.**

PRZYGOTOWANIE SZKOŁY NA PRZYJĘCIE PIERWSZOKLASISTÓW

- ❖ ławki -dostosowane do warunków fizycznych i potrzeb dziecka,
- ❖ szatnie,
- ❖ toalety,
- ❖ nowoczesne pomoce dydaktyczne,
- ❖ oddziały klasowe liczące nie więcej niż 25 osób.

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole, to mały człowiek o wzroście ok. 120 cm, wadze ok. 22 kg, który potrafi:

- ❖ jeździć na dwukołowym rowerku,
- ❖ sprawnie stoi i skacze na jednej nodze,
- ❖ rzuca piłkę do celu i łapie ją z odległości 1 m
- ❖ ma opanowane czynności samoobsługowe
- ❖ i higieniczne

... czyli dziecko **jest samodzielne**

Samodzielność -to cecha
zdecydowanie warunkująca
funkcjonowanie dziecka w
roli ucznia.

DZIECKO SAMODZIELNE

- ❖ łatwiej nawiązuje właściwe relacje z nauczycielami i rówieśnikami;
- ❖ ma większe poczucie własnej wartości;
- ❖ ma wyższą samoocenę;
- ❖ łatwiej kontroluje swoje zachowanie;
- ❖ jest postrzegane jako bardziej aktywne, zaradne i niezależne.

Doświadczenie pokazuje, że do klasy pierwszej powinno pójść dziecko, które jest gotowe do podjęcia nauki w szkole.

Ważne jest **nastawienie dziecka
do edukacji oraz sposoby pracy
dorosłych zarówno w domu jak
i w szkole.**

Sale lekcyjne składają się z dwóch części:

- ❖ **edukacyjnej(wyposażonej w tablicę, stoliki itp.)**
- ❖ **rekreacyjnej(odpowiednio do tego przystosowanej).**

- ❖ wyposażone są w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć (np. liczmany), sprzęt audiowizualny, komputery z dostępem do Internetu, gry i zabawki dydaktyczne, kąciki tematyczne (np. przyrody), biblioteczkę itp.
- ❖ liczebność klasy liczy nie więcej niż 25 osób,
- ❖ przewidziane są formy pracy pozalekcyjnej i opieka świetlicowa,

organizowane są zajęcia:

- ❖ **opiekuńcze** zapewniające dzieciom interesujące spędzanie czasu, przyjazną atmosferę i bezpieczeństwo;
- ❖ **rozwijające** szczególne zdolności i zainteresowania uczniów.
- ❖ **korekcyjno- kompensacyjne** dla uczniów, którzy mają szczególne potrzeby lub mają trudności w sprostaniu wymaganiom szkoły;
- ❖ **dydaktyczno- wyrównawcze** dla uczniów mających trudności w nauce;
- ❖ **logopedyczne** dla uczniów z wadami wymowy.

DEKALOG RODZICA

1.NIE UPOKARZAJ!

❖ Dziecko tak, jak ty ma silne poczucie własnej godności. Nie upokarzaj go, w niczym to nie pomoże: „Głupia jak but!”; „Ślepy jesteś?”

2. SELEKCJA METOD !

- ❖ **Staraj się nie stosować takich metod, wobec jakich sam w dzieciństwie czułeś opór i buntowałeś się .
Zobacz, czy dziecko reaguje podobnie, jak ty kiedyś reagowałeś. Porozmawiaj!**

3. NIECH DZIECKO WYBIERA!

- ❖ **Pozwalaj dziecku dokonywać wyborów najczęściej jak to możliwe, to nauczy je podejmować decyzje, zachowa przed niezdecydowaniem:
„Co wolisz?”; „Co teraz?”; „Co założysz?”.**

4. PRZEPROŚ!

- ❖ **Jeżeli zachowywałeś się wobec dziecka niewłaściwie przeproś go i wytłumacz się. Nie bój się utraty autorytetu, dziecko i tak wie, kiedy popełniasz błędy: „Przepraszam. Posłuchaj, wiem że źle zrobiłem, nie umiem w tej chwili tego naprawić, ale może mogę inaczej ci to wynagrodzić?”**

5. NIE MÓW ŹLE!

- ❖ **Nigdy nie mów źle o dziecku, szczególnie w obecności innych osób, nawet gdy jest to powszechnie znaną prawdą.**

6. NIE GÓRUJ!

- ❖ **Jeżeli wydajesz polecenia dziecku, staraj się nie stać nad nim i mówić z góry swego autorytetu: „Masz to i tamto zrobić natychmiast, ponieważ ja tak mówię!”**

7. BYWAJ „ADWOKATEM”!

- ❖ **Nie musisz być za wszelką cenę konsekwentny, nie musisz być w zgodzie z innymi dorosłymi-przeciwko dziecku, jeżeli wiesz, że ktoś nie miał racji. Pamiętaj jednak, że gdy zawini –powinno poczuć skruchę: „Może i źle postąpił, ale przecież się starał, lepiej jest najpierw zapytać go, czy czuje się winny?”**

8. POSTAW SIĘ NA JEGO MIEJSCU!

❖ **Gdy nie wiesz jak postąpić, pomyśl, jak ty byś się poczuł będąc dzieckiem.**

Może zbił kolegę, ponieważ próbuje zwrócić na siebie twoją uwagę?

9. PAMIĘTAJ, ŻE JEST NAJWAŻNIEJSZE!

- ❖ **Gdy dziecko przychodzi z czymś do ciebie, odłóż wszystkie pilne sprawy i pamiętaj, że ono jest ważniejsze.**

„Nie teraz, później, za chwilę!”.

10. DAWAJ PRZYKŁAD!

- ❖ **Nie wymagaj niczego czego sam nie robisz. Dziecko uczy się przez przykład i porównywanie. Wiedząc to, pamiętaj czego zamierzasz je nauczyć. Zawsze można powiedzieć: „Zobacz jak ja to robię”.**

**DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ – CZEKAMY NA
WAS W SZKOLE**

